

Potenciál KREATIVNÍHO UČENÍ v Česku

Mgr. Jolana Lažová, Ph.D.

CO JE KREATIVNÍ UČENÍ?

- Kreativní učení je dlouhodobé **mezioborové působení umělců a kreativců**, kteří učí se zapojením **umění a tvůrčího myšlení**.
- Kreativní učení má stejné cíle jako výuka klasická, liší se ale samotný proces.
- Staví na **vzájemném obohacování a propojování** v trojúhelníku **pedagog + umělec či kreativec + žák nebo student**.

Základní principy:

- princip **spolupráce**
- princip **vzájemného učení**
- zaměření projektu na **podporu a rozvoj žáků**

ODKUD PŘIŠLO KREATIVNÍ UČENÍ DO ČR A JAK SE VYVÍJÍ?

- Projekt Kreativní partnerství vznikl **adaptací anglického programu Creative Partnership (2002)**.
- V Česku Kreativní učení rozvíjí **více než 10 let Společnost pro kreativitu ve vzdělávání (SPKV)**.
- Od roku 2022 se začalo významně rozvíjet Kreativní učení díky **podpoře NPO (Národní plán obnovy) v Olomouci, Hradci Králové, Českých Budějovicích** a od roku 2023 také v Pardubicích.

KLÍČOVÍ AKTÉŘI PROJEKTU: UČITEL + UMĚLEC/KREATIVEC + ŽÁCI

UČITEL – tj. učitel konkrétního vyuč. předmětu nebo třídní učitel třídy, která se do projektu zapojuje. Učitel zodpovídá za provázanost projektu se vzdělávacími cíli dané třídy, **aktivně se účastní spolupráce s umělcem a koordinátorem na přípravách a realizaci projektu.**

UMĚLCI – tj. umělci/kreativci/profesionálové z jiných tvůrčích profesí, kteří přímo **ve spolupráci s učitelem připravují s zajišťují třídní projekty**, tj. **pracují přímo s žáky a učitelem ve výuce.**

ŽÁCI – projekt je zaměřen na **podporu samostatnosti, převzetí zodpovědnosti za své vlastní učení a rozvoj motivace žáků** – proto jsou žáci aktivně zapojováni nejen do aktivit třídních projektů, ale také do rozhodování o jeho aspektech. (Míra zapojení závisí na věku.) Žáci jsou zapojeni do přípravy projektů apod.

PŘÍNOSY PRO ŽÁKY

Projekt se přímo zaměřuje:

- na podporu vzdělávání žáků
- zatraktivnění výuky tak, aby dokázala žáky zaujmout
- motivovat a vést k osobnímu rozvoji a úspěchům v učení

Hlavní dopady: (dle výzkumu v Anglii, 2002-2012 a dle zkušenosti z praxe SPKV dodnes v ČR):

- zvyšuje motivaci žáků a jejich **zájem** o vzdělávání
- rozvíjí klíčové kompetence žáků, vč. **samostatnosti**, jejich **sebevědomí**, **schopnosti spolupráce** se spolužáky
- nabízí žákům **nový pohled** na význam učení - propojuje témata a obsah **učiva s praktickým životem**, nabízí pohled na nové profese v praxi
- má významné dopady na **zlepšení vztahů žáků** ve třídě i vztahů mezi **učiteli a žáky**
- má pozitivní vliv na **sociální klima tříd**

PŘÍNOSY PRO UČITELE

- Spolupráce mezi učiteli a kreativci podporuje přirozeným způsobem **vzájemné učení a sdílení zkušeností**.
- Tato partnerská spolupráce pomáhá učitelům **nacházet nové metody a formy práce** a dívat se na možnosti své profese z **nového úhlu pohledu**.

Mezi hlavní přínosy projektu pro učitele patří:

- projekt vede k **větší motivaci učitelů a inovaci ve výuce**,
- **rozvíjí kreativitu** učitelů a podporuje **získání zkušeností a principů**, se kterými vybraný **umělecký obor pracuje**, které posléze **aplikují ve své praxi**,
- umožňuje učiteli **jinak vidět žáky ve třídě** a jejich **schopnosti a dovednosti a lépe s nimi pracovat**,
- **podporuje zlepšení vztahů**.

PŘÍNOSY PRO UMĚLCE

- **Profesní rozvoj**, který se zaměřuje na rozvoj schopností umělců pracovat s aktéry ze škol (**sociální kompetence, facilitační dovednosti, empatie, komunikační dovednosti, plánování a evaluace**), orientace ve vzdělávacím systému, získání znalostí základních pedagogických dokumentů a práci s nimi.
- Rozvoj zkušeností a znalostí práce s žáky se SVP,
- **rozvoj lektorských zkušeností**, které je možné využívat v projektu i mimo něj a s tím související rozšíření profesního portfolia umělců,
- **prostor pro vlastní kreativitu** a využití nápadů pro zajištění dlouhodobých změn ve způsobu výuky,
- **inspirace** pro vlastní uměleckou činnost apod.

JEDNOTLIVÉ FÁZE PROJEKTU

1) Přípravná, plánovací fáze (školení, plánování a příprava projektů ve třídách)

1) Realizační fáze (realizace projektů ve školách)

- délka projektu se určí dle možností dané školy (jsou projekty 2-leté, 1-leté, 3-měsíční, intenzivní týdenní apod.)

1) Závěrečná, evaluační fáze

Kreativní učení v Pardubicích

- pilotní projekt 2023-2024, podpořen NPO

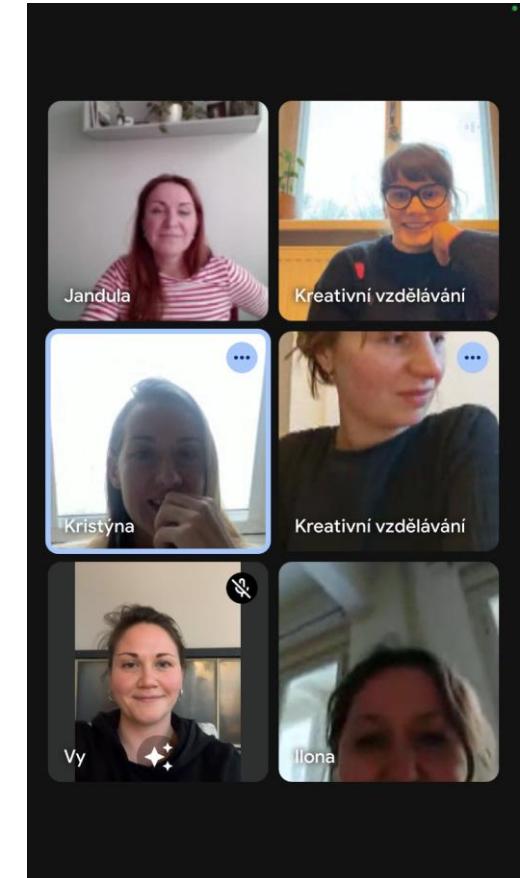
Jolana Lažová, koordinátorka projektu

Projekt byl realizován za finanční spoluúčasti EU prostřednictvím Národního plánu obnovy a Ministerstva kultury ČR.

Pravidelné schůzky a spolupráce koordinátorů ČR (Pardubice, Hradec Králové, Olomouc, České Budějovice) s metodiky SPKV Katarínou Kalivodovou a Zuzanou Demlovou.

Hlavní cíle projektu:

- Rozvíjet kreativní vzdělávání prostřednictvím spolupráce umělců, kreativců, kulturních institucí a škol a zvyšovat tak jejich kompetence.
- Primárním cílem projektu je zřídit pozici regionálního koordinátora kreativního učení, který propojí zmíněné aktéry kreativního sektoru mezi sebou a s pedagogy.
- Realizace pilotního projektu Kreativního učení na školách
- Síťování a propojování místních kreativců, edukátorů, pedagogů -> Inovativní workshopy
- Udržitelné výstupy -> platforma Kreativního učení na webu města

O projektu:

- jednoletý projekt / realizace od září 2023 do června 2024

Dvě části:

1) UMĚLCI DO ŠKOL - pilotní program

- 2 školy, 4 třídy, 4 učitelé, 3 umělci, 2 konzultantky a 92 žáků
- Model Kreativního partnerství -> Společnost pro kreativitu ve vzdělávání (SPKV)
- Spolupráce učitele, umělce a konzultanta
- Učení skrz umění = kreativní zprostředkování předmětů/učební látky
- Společně vytvořili 4 unikátní kreativní projekty, které vznikly díky propojení učiva a umění kreativními a zážitkovými metodami. V rámci projektu navštívili jednotlivé třídy i kulturní instituce a edukační programy.

Harmonogram:

- září, říjen – přípravná, plánovací fáze (školení, plánování a příprava projektů ve třídách)
- listopad-květen – realizační fáze (realizace projektů ve školách a odborných workshopů)
- červen – závěrečná, evaluační fáze

1) SPOLUPRÁCE KULTURNÍCH INSTITUCÍ

- série 6 inovativních workshopů s předními odborníky
- propojení edukátorů a dalších kreativců, vzájemná inspirace, zvýšení kompetencí

Metodická školení všech aktérů

Odborné inovativní workshopy pro místní kreativce, edukátory, pedagogy apod.

V druhé části projektu jsme se zaměřili na propojení kulturních institucí mezi sebou. Připravili jsme sérii 6 inovativních workshopů s předními odborníky:

- 1) prof. PaedDr. Radek Horáček, Ph.D. (oblast galerijní pedagogika a zprostředkování současného umění)**
- 2) Mgr. Ilona Mach (oblast divadlo)**
- 3) Doc. Mgr. Petra Šobáňová, Ph.D. (wellbeing a muzejní a galerijní edukace)**
- 4) MgA. Andrea Kaňkovská (oblast socha/objekt)**
- 5) Mgr. Monika Václová (oblast hudba)**
- 6) Mgr. Radka Janů Kaucká (oblast tanec/pohyb)**

Díky pravidelným setkáním se nám podařilo propojit místní edukátory muzeí a galerií a dalších institucí v Pardubicích a další umělce, kreativce, pedagogy apod.

Většina workshopů probíhala v **různých kulturních objektech**:
Východočeské muzeum, Gočárova galerie, Vzdělávací centrum SFÉRA, GAMPA, Památník Zámeček. Cílem bylo vzájemně navštívit sousední instituce a dozvědět se více o jejich edukační činnosti.

1) prof. PaedDr. Radek Horáček, Ph.D. (oblast galerijní pedagogika a zprostředkování současného umění)

2) Mgr. Ilona Mach (oblast divadlo)

3) Doc. Mgr. Petra Šobáňová, Ph.D. (wellbeing a muzejní a galerijní edukace)

4) MgA. Andrea Kaňkovská (oblast socha/objekt)

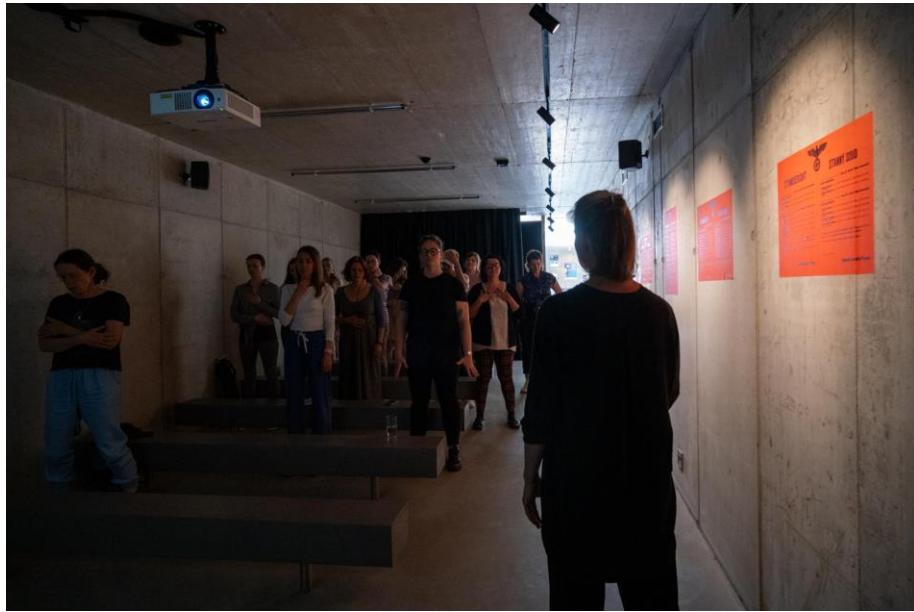

5) Mgr. Monika Václová (oblast hudba)

6) Mgr. Radka Janů Kaucká (oblast tanec/pohyb)

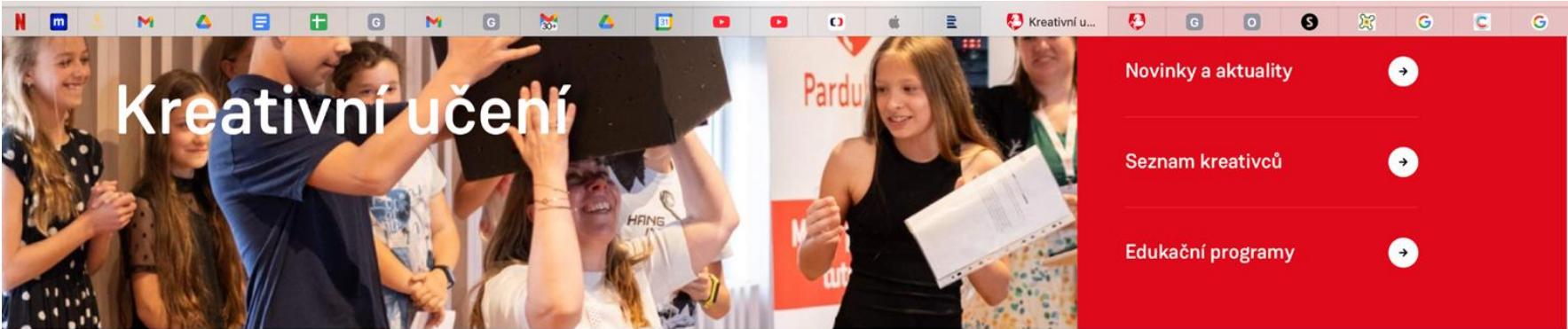

Veřejné výstupy projektu:

- **Výstupy pilotního programu ve školách mělo formu veřejné prezentace žáků (výstavy, happeningy apod.)**
- **Odborná konference**
- **Metodická příručka kreativního učení**
- **Platforma Kreativního učení na webových stránkách města Pardubice**
 - vyhledávání koncipováno přes filtry
 - designováno ve spolupráci s učiteli

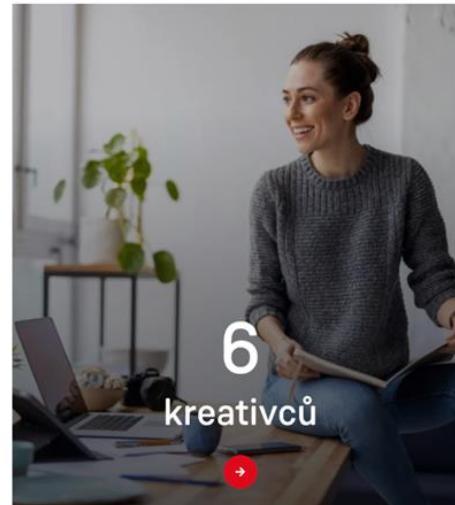

Kreativní učení

- Jak se učit hravě a zábavně skrz kreativitu a umění -

Kreativní učení je založeno na **spolupráci pedagoga, umělce a žáků** a jejich vzájemném obohacování skrze **tvůrčí metody a aktivity**. Všichni tři aktéři tvoří společně **unikátní třídní projekty ve výuce** – ve vybraném (neuměleckém) **předmětu**. Cílem je rozvíjet u žáků jejich kreativitu a kreativní myšlení a vytvářet bezpečné prostředí skrze zážitky a tvorivost.

Více informací →

UKÁZKY ZREALIZOVANÝCH PROJEKTŮ

(1. pol. 2024):

- Po loňském úspěšném pilotním projektu Kreativního učení jsme navázali a pokračujeme na dalších základních pardubických školách:
- **ZŠ Staňkova** pokračovala se stejnou třídou jako v minulém roce, letos 8. tř. A nově si chtěla projekt vyzkoušet **2. třída** od p. uč. Klimešové.
- **ZŠ Bratranců Veverkových** pokračovala také s novou třídou **7.C**. Pan ředitel by chtěl postupně projekt vyzkoušet v různých třídách, aby jej zažilo co nejvíce učitelů.
- Nově se do projektu zapojila **ZŠ Resslova** se **7. tř.** a **ZŠ Spořilov** se třídou **4.B**.

ZŠ STAŇKOVA

Název projektu: Město jako karneval
/ 2.B tvoří Pardubice

Třída: 2. B

Předmět: Prvouka

P. učitelka.: Monika Klimešová

Umělkyně: Pavlína Špačková

Cíle:

- Zábavnou a hravou dramaticko-výtvarnou formou žákům zprostředkovat informace o jejich městě Pardubice.
- Posílit vzájemnou komunikaci.
- Osvojit si netradičních výtvarných technik.

Fotodokumentace

https://drive.google.com/drive/u/0/folders/15N8vlRfCsvhW8_yW4_5nehWW2R5HmyN2

ZŠ STAŇKOVA

Název projektu: Farma zvířat

Třída: 8. C

Předmět: přírodopis (savci) / angličtina

P. uč.: Eva Herzánová

Umělkyně: Ilona Mach

Počet žáků: 21

Cíle:

- pracovat s kolektivem žáků – aby se nastavila rovnost / budovat rovnocennost v komunikaci
- sociální klima ve třídě

FOTODOKUMENTACE

Farma

Trika

ZŠ RESSLOVA

Název projektu: STŘEDOVĚKÉ DRAMA

Třída: 7.A

Předmět: Dějepis

P. uč.: Veronika Morávková

Umělkyně: Pavlína Špačková

Počet žáků: 24

Cíle:

- zvýšení motivace o stanovený předmět
- zatraktivnit téma díky tvoření animovanému filmu a AI
- podpora třídní spolupráce a tolerance
- objevení skrytého talentu

FOTODOKUMENTACE

ZŠ Bratranců Veverkových

Název projektu: STŘEDOVĚK DIGITÁLNÍM UMĚNÍM

Třída: 7.C

Předmět: Dějepis

P. uč.: Sylvie Havránková

Umělkyně: Anna Vitvarová

Cíle:

- zatraktivnit téma středověk
- zapojit digitální média a umělou inteligenci
- práce s kolektivem / stmelit jej / zlepšit vztahy / důraz na spolupráci
- pracovat na klíma ve třídě
- pracovat samostatně a zodpovědně na zadaném úkolu

FOTODOKUMENTACE

VÝSLEDNÉ VIDEO:

ZŠ SPOŘILOV

Název projektu: PŘÍRODOVĚDA ZKOUMANÁ
EKOLOGICKY

Třída: 4.B

P. uč.: Petra Miškovská

Umělkyně: Anna Vitvarová

Předmět: Přírodověda

Cíle:

- nastavit základní pravidla chování / komunikace
- respekt vůči sobě a ostatním

FOTODOKUMENTACE

<https://drive.google.com/drive/u/0/folders/1dQut6OKFgS-DBJ-w0JrRp70in2hQD>

ZÁVĚR, DISKUZE

Děkuji za pozornost :)